

Rok 1950.

Počátkem roku nestále počasí - sněh se střídá s deštěm. Až 12. ledna přišel mráz kol 16°C , 13. sněžilo, ale 16. tálo. Pak znovu mrazy, které koncem měsíce sílí až na 20°C . Dne 7. II. polevnuje, 17. II. teplo až 13°C , takže sněh zmizel. Koncem února a počátkem března ochlazení. Je sucho, bez sněhu. V polovici března se otepluje, 18. III. se račí - ná set. Oteplování pokračuje, i když v noci je mráz. Do konce března je obilí xeseto. — Někteří pšenice a žito, nejvíce od Opatovic a Uhřovic, špatně přezimovaly. Na velkou 9. IV. je až 17°C , ale pak se ochladilo, do 17. IV. chodily přeháňky. Po 20. IV. bývá až 20°C , 22. je bouřka. 24. IV. začínají kvést křesně. Po chladnech koncem dubna se v květnu oteplilo a také napršelo; chodily bouřky. V červnu 7. a 8. je až 30°C , po bouřkách 9. a 10. VI. ochlazení, ale málo deště. Je už sucho. Počátkem června začala penoseč. Po 22. VI. chladněji. Pak občasné přeháňky, deště, bouřky trvaly až do 17. VII. a dodaly potřebnou vláhu. Po 17. VII. trvalo 10 dní průzračné zřnové počasí, ale přeháňky, bouřky a deště dne 27,

Počasí

během

roku

a

země-
dělské

práce

29. VIII, 1., 2., 5. a 7. VIII. združují a kazi' po' xňové práce. Obilí, kterého bylo mnoho v mandelích na poli, začalo porůstat. 9. VIII. se vyjasnilo, a do 13. se obilí většinou svezlo. Po 20. VIII. se šlo na otavy. 25., 26. a 29. VIII. byly bouřky. V xáři časté menší deště, zlást po 22. Práce s bramborami a setím se opožďuje. Počátkem října zlepšení počasí, 15. X. mraz. Také 23. a 24. mrazy, 25. přehánky, 26. a 27. sníh, který šel. Deštivý čas trval do 5. XI., pak nastalo uhlidnění. Do půli listopadu byli zemědělci se setím i s cukrovkou hotovi až na nepatrné zbytky. Po 23. XI. poprchává, později drží mrazy (5-7. XII.), 10. XII. prší, je mžro a bláto. Od 20. XII. je zima. Chladné počasí se slabou oblohou o ránoích vytrvalo do konce roku.

jarní
pšenice

V průměru rok dost vlhký, takže pole netrpěla suchem. Úroda celkem dobrá, hlavně u bramborů a cukrovky. Orimé pšenice, které špatně přezimovaly, se nahrazovaly jarní pšenicí (přes 30 měric). V hospodářském družstvu v Jevíčsku vydávali zemědělcům jarní pšenici na peti výměnou za jiné obilí. Ale jarní pšenice po vzejtí zůstala sedět a nerostla do výšky. V polovici května se mělo za to, že se nasela pšenice zimní,

a počala se reoravat. Pak přišel pokyn, nechat tuto pšenici růst. Až hodně pozdě se začala re-
dat od země. Říkalo se jí pak obecně mičurinka.
Byla přej to dobrochovská přesírka a snad byla
zaseta v nevhodnou dobu. Dozrála naposled ze
všeho obilí a žala se až druhý týden v srpnu.
Dala malý výnos, drobné, nevyrvinuté zrnko

Mande-
linka

V létě se pozorovaly bramboriště, nejsou-li bram-
bory napadeny mandelinkou bramborovou. Pochůz-
ky po polích konaly hlavně školní děti za vedení
dospělých. Někdy byla účast malá. Mandelinka
se nezjistila.

Místní národní výbor konal během roku 10
schůzí. Na veřejné schůzi 8. ledna v místnosti u Hru-
du podali zprávy o činnosti NV jeho předseda a
referenti, a to hlavně o tom, co se vykonalo za mi-
nulý rok, po př. i o plánech na příští rok.

MNV

Zástupce ONV. Karel Marsálek projevil uspokojení
nad průběhem schůze a podle přednesených zpráv
mínil, že „v Jaraměřicích své věci vedou dobře“.
Uvedl, že 80% obcí jsou obce zemědělské. Proto je
potřebí, aby zvlášť zemědělci se připojili k budova-
telskému úsilí. Nové výrobní formy v zemědělství
jsou nezbytné a funkcionářům připadá důležitý ú-
kol, provést socializaci vesnice.

V debatě několika účastníků se řádaly byty pro dělníky, možnost provádět menší stavební úpravy volně, správa obecní cesty a pod.

Zástupce KSC" Fr. Lázarovský pokládal zprávy za nedostatečné. Řekl, že celá práce M.V. spočívá na předsedovi a tajemníkovi. Referenti se musí účastnit práce.

V akci 5M bylo zaričeno na přípravné práce na obecní vodovod 75.000 Kčs, ale s podmínkou, že hodnota práce bude aspoň 2 krát tak velká. Podle místních poměrů předseda M.V. pochyboval, že tato podpora se dá využít. Stavba vodovodu ve skutečnosti nepokročila. Je stále rozšířené mínění, že pramen u červené skaly "nemí dobře zachycen", a že by mohl dát víc. Sběrným potrubím až do jímky pronikaly kořínky. V pondě vykopané přede zvěmi nedaleko jímky se ukázalo, že hloubka spodní vody je výš než sběrné potrubí. Když jároměřiči vodači (kteří mají na starost dřevěný vodovod) potrubí vyčistili a kořeny na 20 m vytrhali, zvětšil se silně přítok do jímky a voda v pondě klesla. Později se vydatnost ustalovala na množství, jež v celku odpovídalo vydatnosti z dřívějších let, nebo o málo větší, 15-16 l/sec.

Obecní

vodovod

Domáci proutkáři prozkoumali stohy zachycených pramenů a tvrdili, že mnoho vody utíká dál (pudávali několik l/sek). Oproti zachyceného pramene v nové sondě vedle lesa se ukázala voda, jejíž hladina byla pod běžným potrubím, ale nad hladinou vody v jímce. Byl zřetelný i jakýsi stálý přítok od strany, ovšem nikoliv takový, jaký proutkáři předpovídali. Zástupce MNV slíbil, že přijde, aby zřídil další, ale nepřišel. —

Došlo k reorganizaci MNV. (podle vl. nar. č. 14). Obec zařazena do II. kategorie; MNV má podle toho 24 členy. Po projednání návrhů v MNV, v místní a okresní org. KSC a v ONV byli jmenováni za členy MNV tyto občane: 1.) Karafiát Frant., 2. Finsterle Karel, 3.) Hedranteck Jaroslav, 4. Vlček Josef, 5.) Kryštof Frant., 6.) Pišek Jos., 7.) Šnobl Alois, 8.) Vrba Frant., 9.) Trha Vlad., 10. Komínek Jos., 11.) Dozedla Frant., 12.) Pázdírková Zof., 13.) Gločková Marie, 14. Vymětalová Draka, 15. Hrbata Ferd., 16.) Janoušek Richard, 17. Valenta Frant., 18.) Popelík Frant., 19. Pospíšil Jan, 20.) Příkrýl Rud., 21.) Pytela Karel, 22.) Schneider Ludvík, 23. Kobelka Jos., 24. Vykydal Václav. Stalo se tak 22. června na schůzi v sále v č. 31., kde noví členové složili slib do rukou zástupce ONV. Kar.

Noví
členi

MNV.

Maršalka. Tu byl zvolen předsedou Fr. Karafiát, který přijal referát pro správu, plánování a bezpečnost. Náměstkem a zemědělským referentem zvolen L. Schneider, finančním ref. Hrbata Fird., ref. pro školství, osvětu a tel. výchovu Jos. Vlček, ref. práce, soc. péče a zdravotnictví Vil. Vykydal, ref. pro hospodářství a techniku Jos. Pišek, pro výživu a vnitřní obchod Fr. Křístof.

Podle volby na schůzi 8. července (po př. po doplnění za ty, kteří volbu nepřijali) na návrh M+V stali se členy komisi následující:

Komise bezpečnostní: Karafiát Fr., Finsterle Karel, Přikryl Rud., Lipský Frant., Dostál Fr.

Komise výživové: Křístof Frant., Hominek Jos., Hublíková Jos., Dosedla Fr., Hucera Václav, Dostál Fr.

Kom. pro chov plemenníků: Brha Vlad č. 42, Gloc Jan, Dosedla Jar., Langr Jarosl., Vasiček Jan z N. Dvora, Šnobl Alois.

Kom. hospod. a technická: Pišek Jos., Vrba Fr., Valenta Fr., Popelák Fr., Fojtek Fr. č. 171.

Komise sociální, zdravotní a bytová: Vykydal Vilém, Fidler Jaroslav, Fojtková Anna č. 171, Nedrautek Jaroslav, Šnobl Alois.

Kom. pro školství, osvětu a tel. výchovu: Vlček Josef, Pardubová Euf., Hartl Karel, Holatí Alois, Leha Miroslav, Tuschek Jaroslav, Hajnýš Boh., Hrbata Jos. ml.

Komise financí: Hrbata Ferd. ml., Šmohl M., Fidler Jarosl., Janoušek Richard, Dračka Jos., Pokorný Jos., Šmoral Fr., Lorel Fr., Trčeka Jos., Vymětalová Drahá, Fojtek Bedřich.

Kom. zemědělská: Schneider Ludvík, Hlobelka Jos., Pospíšil Jan, Kavliček Frant., Drobnička Rich., Fiusterle Fr., Langer Jos., Parolek Alois.

Komise plánovací: Karafiát Frant., Pišek Jos., Kocman Karel, Kopal Václav č. 93, Jedlička Ed. ml. č. 81.

Dne 15. IV. (před ustanovením nového MNV) měli členi MNV podat do rukou předsedy kritiku a sebekritiku. Dne 22. IV. předseda zjistil, že jich tak učinilo 7. —

Dne 22. dubna schválil MNV účty za rok 1949.

Součet všech příjmů činil	1,187.809.70 Kčs,
součet vydání	1,186.821.10 "

Státnímu fondu odvedena hotovost	988.60 "	Závěrka
----------------------------------	----------	---------

Koncem roku činily nedoplatky aktivní	16.826.20 "	1949
---------------------------------------	-------------	------

" pasivní	76.125 - "
-----------	------------

takže hospodářský schodek byl	58.340.20 "
-------------------------------	-------------

Rozpočet na r. 1951 schválen byl 17. XII. Podle t. zv.

směrných čísel mohlo být vydání nejvýš 659.000 Kčs a příjem nejméně 244.000 Kčs. Podle jednotlivých kapitol

se příjmy a vydání rozvchly takto:

Příjmy:	Vnitřní správa	6.000 Kč
	Finance	126.000
	Zemědělství	91.000 "
	Pokladni správa	21.000 "
	<u>dohromady</u>	<u>244.000 Kč.</u>

Vydání: Vnitřní správa

Rozpočet

na rok

1951

Hubení škůdců

Plemenice

Technika

Škola mateřská

" národní a střední

Informace a osvěta

Zemědělské útulky

Doplňková péče

Školní stravování

celkem 659.000 Kč.

Matričím

úřad

Od 1. ledna 1950 zřízen byl v Jaroměřicích matriční úřad pro Jaroměřice, Úsobno a Lúbořov. Matrikářem ustanovil ONV tajemník Fr. Podlezla. Sín pro civilní svátky zřízena v přístavku v zámečku (na pravo při vchodu do zámečku), kde bylo oddělení mateřské školy, které se přestěhovalo do I. patra. Místnost byla vhodně upravena. První svatek se konal 15. ledna 1950. (Stloukal František a Růžena Se-

dláčkova' z Chobyne č. 97.) Novomanželé dostali od
obce dar 5.000 Kč.

V celém obvodu uzavřeno za rok 29 svátek. —

Pohyb

Koncem roku 1950 čítala obec 1518 obyvatelů.
Během roku bylo 21 narozených a 18 zemřelých. —

obyvatelstva

V květnu, hlavně ve dnech 18-20, mládež
vedla obec. Za těch několik dní ovšem nemohli nic
zvláštního učinit (zakročovali ve věcech bytových,
kontrolovali ozevní plochy), ale obecní rozhlas měl
ještě pilněji než jindy. Mládežnický nář. výbor ko-
nal schůzi 20. v. za předsednictví Dr. Vyměta-
lově (č. 79). Vlastní práci ovšem v obecní kanceláři
konali dosavadní zaměstnanci.

Mládež

vede

obce

R. 1950 obec také sama hospodářila, a to
na poli, které na podzim r. 1949 dal míst. nář. vý-
boru k dispozici Frant. Rovner č. 68 (pare. č. 833/1).

Opět vyskytla^{se} na pořadu nejasnost o
katastr. hranicích v Jevíčku. Obec Jaroměřice, dosud
v obvodu kominičského mistra v Jevíčku, byly přidě-
leny kominičskému mistru v Měst. Trnávce. Ten
vymětal komíny i v s. sv. skaličském družství, proto-
že je v kat. jaroměřickém. Jevíčský kominič se podá-
ním na okresní úřad domáhal vymětání v této bud-
ově. Ve vyjádření, které si okresní nář. výbor od obou
obcí vyzádal, předseda místn. nář. výboru v Jevíčku

Spor

o
hranice

uznával, že budova družstva je v katastrální obci Jaroměřice. Dál však zůstala kramiční záležitost v klidu. —

Dodávky

za r.

1949

Jiště počátkem ledna bylo jednání se zemědělci o dodávkách za předešlý rok, neboť do-
mů chybělo do předepsaných množství. Úroda
ovšem nebyla taková (zvláště u krmného obilí), ~~což~~
jako by bylo potřeba, což i okres uznával, takže po-
dle ONV stačilo dodat u ječmene a ovesa 60-70%
předpim. Snad vyšší úřady tento názor neschvá-
lily, takže 7. dubna (na vel. pátek) komise (zás-
tupce obecní minor. výživ. komise, zástupce okresu,
výkupny, újezdni tajemník) žádala po zeměděl-
cích celá předepsaná množství, čemuž bylo těžko
vychvát. Zemědělci něco sľhli, něco dodali, a po
časě celá akce utichla. —

Dodáv-

kové

smlouvy

V první polovici ledna se rozpisovaly vy-
robní a dodávkové smlouvy pro zemědělce. Dne
22. ledna se smlouvy u Hrudu podpisovaly. Zprvu
tak činili ~~ještě~~ držitelé menší výměry; 23. I. podpi-
sání pokračovalo, a pak i následující dny. Pět
zemědělců s výměrou okolo 10 ha, kteří smlouvy
nepodepsali, bylo pozváno na okres. Po rušné
rozhovně s předsedou okres. nář. výboru pak smlou-
vy podepsali.

Při stanovování předpokládaných výnosů byl brán zřetel na velikost zemědělského závodů a to podle následující tabulky:

Výnosy

Velikost zemědělských zá- vodů (bez lesů) v ha:		nad 10	5-10	2-5	1-2	½-1	0-½
Počet	závodů :	9	27	57	51	82	125
Plánovaný výnos v g/ha	pšenice	24	23	21	19		
	žitá	22	20	19	18		
	ječmene	24	23	21	19		
	ovsa	24	21	20	19		
	jedlých bramborů	170	160	150	150		
	cukrovky	280	270	260			

Předepsané množství obilí bylo odevzdáno do konce srpna. Také výkup brambor pokračoval bez nesnází. Dne 25. X. zastupci družstva „Jednota“, které vykupovalo všechny plodiny, obcházeli zemědělce, aby něco přidali. Slíbilo dalších 52 g bramborů. Do počátku listopadu se odevzdalo 110% předepsaného množství.

celkový výsledek dodávek:

Dodávky

Plodina:	pšenice	žitá	ječmen	ovs	brambory	maso vepřové	maso hovězí	mléko
	g	g	g	g	g	kg	kg	l
Předpis	900	500	520	180	1500	26 000	40 000	
Dodávka	900	525	535	186	2750	26 520	44 000	206.648

Už r. 1949 se objevovaly mahy založit jednotné zemědělské družstvo. Ke jare Jan Gloc č. 171 zval do družstva a k podpisu přihlášek, ale akce skončila bez úspěchu. — Dne 8. února 1950 v Hrudí při hovoru se zemědělci se zkoumala nálada, rovněž bez kladného výsledku; také účast byla malá. Dne 20. dubna se jednalo o založení družstva na schůzi komunistické strany (v kost. č. 31). Přítomní vyzváni ke vstupu, a ti, kteří byli ochotni do družstva vstoupit, se podepsali. Byli to převážně zemědělci s malou výměrou půdy v počtu asi 48. Druhý den byla schůze přípravního výboru, (předsedou zvolen Al. Gloc) a další vývoj nabýval určitějších forem.

Zalo-
žení

jednot-
ného
zemědel-
ského
družstva

V neděli 30. dubna chodili po zemědělských dvorech a zvali je do družstva. Získaly dalších asi 15 členů. V půli června vyhlášeno obecním rozhlase, že družstevní prádelna a rada žen se slučuje se zemědělským družstvem.

členi

(Tato sv. družstevní prádelna trvala od r. 1947 a měla jednu elektrickou pračku. Když pak nestačila pro všechny později přihlášené, složili se tito a koupili další pračku, kterou však prozatím nebylo kam postavit. Počátkem r. 1950 se rozšířila poněkud místnost v č. 181, kde byla první

pracčka, a obě se postavily vedle sebe. Prádelna ovšem jako „družstvo“ nebyla formálně ustavena a nebyla zapsána v rejstříku)

z druž-
stevní
prádelny

Po oznámení o sloučení prádelny se zemědělským družstvem sdělilo kolem čtyřiceti členů, se vystupují z družstevní prádelny.

Koncem roku mělo zemědělské družstvo (JZD) 88 členů a to: 5 polníků, 21 dělníků a 62 ostatních. Místní nář. výbor se usnesl o vstupu obce do družstva dne 8. července. Družstvo mělo k dispozici 122 ha půdy, avšak půdy soukromých členů 42 ha, obecních pozemků 45 ha, ostatních (státních, z II. poz. reformy) 35 ha. ~ Bilance družstva k 31. XII. 1950 vykazovala 6.376,80 Kč zisku. *)

členstvo
JZD.

Před zřetím se pomýšlelo provést přelíčení společně. V týdnu od 12. do 17. VI. se sestavila osnova plánu na společné zřetě, kterou v následujícím týdnu tajemník zpracovával. Dne 25. VI. byla u Horácků schůze zemědělců, na níž se plán projednával. Na schůzi bylo živo, ale určité rozhodnutí se nestalo. Zemědělci většinou pro společné zřetě neměli moc chuti. Dne 7. VII. oznáměno, že plán na společné zřetě je vyložen. Příští den se lidé chodili dívat na plán, aby viděli, jak jsou zaráženi. Dne 12. VII. bylo opět shromáždění

Plán

na

společně

*) Viz poznámku (doplňk) na str. 323.

žně,

lidu (v host. u Brudů), a to dost klučně. Jakési uklidnění nastalo, když zástupce hospodářské-
to sdružení Kokoška prohlásil, že společně
žně se provádějí na přání vlády.

zahá-
jení

Počátek společných žní vyhlášen na pá-
tek dne 14. července o 9. hod. dopoledne. Pracov-
níci se měli shromáždit u M. N. V. Oltuž po
9. hodině odešli v průvodu (kolem sta osob) na
pole p. Fr. Rovnera č. 68 (parc. č. 833/1) kde bylo
zahájení společných žní, k němuž se dostavily ta-
ké 3 žačky. (Lha, Červinek, Pokorný.)

Zástupce ONV Strnad v projevu ukázkal
na význam společného obdělávání, při němž se
nž vyrovnávají rozdíly mezi velkými a malými
zemědělci.

Odpoledne se šlo na obilí, které bylo xralé.

Pole v obci bylo rozděleno na několik oblastí
a na každou přidělen oddíl pracovníků. Jejich
vedoucí zapisoval odpracovanou dobu, kdo a na
čím poli pracoval.

15. VII. celý den mlátilo; práce stála. V pondělí
17. VII. se vyjasnilo a oteplilo. Žalo a vázalo se
obilí po celý týden, v němž pohoda práci přála.

Žně řídila komise s předsedou M. N. V. a
předsedou KSC v čele. Dispozice pracovníků, svo-

laivání líčnavých a pod. se dělo obecním rozhlasem, bez něhož by se tento podnik snad vůbec nedal provést. ~ Pracovní doba byla od 8 do 12 a od 14 do 18 hodin.

Na počátku týdne, když nastoupili všichni učení, připomínal se zákon č. 55 o ochraně pětiletého plánu. Pak oznámeno, že kdo nepřijde do práce, nedostane potravinové lístky. V sobotu 22. VII., když nastoupilo málo lidí, byly zavřeny obchody, aby zaměstnanci mohli jít na řmě. Ani hospody neprodávaly, až večer.

Dne 22. VII. se počalo trochu svázet, a to k mlátice ve dvoře. Původně se pomyslelo všechno obilí vymlátit u několika veřejných mlaticích. Ale 22. VII. oznámeno, že kdo prohlásí, že splní předpis v dodávce obilí, může mlátit doma. ~ Na neděli 23. VII. vyhlásila okresní zřůva komise pracovní povinnost. Ale účast na pracích, zlást dopoledne, byla nepatrná. Svolávacím rozhlasem nepomáhalo.

23. VII. se uvelely do chodu postupně 4 mlátičky, 25. VII. jich bylo 5 (s pohonem elektrickým nebo parním): se dvoře, před č. 40, 44, 134 a 79. Tato poslední se po několika dnech porouchala a byla už z provozu vyřazena.

Po pěkném týdnu, v němž práce ubýva-

a

jejich

průběh

lo, 23. VII. odpoledne byla přeháňka; horší zá-
sy však ještě přišly později. Dne 27. VII. byly
2 bouřky, 29. šelo ráno i večer, 1., 2., 5. a 7.
srpna byly přeháňky i větrná deště. To už se
práce hodně zdržovala, — některé obilí porušta-
lo. Dne 6. srpna ani polovice obilí byla ještě na
poli. Křepelivost rostla.

mláčen

obilí

Větší zemědělci téměř všeobecně vozili obilí
do svých stodol. Ti, kteří mlátili u veřejných
mlátiček, vzájemně si pomáhali, jak se sami
spolu domluvili, neboť pracovní, mluví k mlá-
tičkám, nenastupovali v dostatečném počtu. Roz-
hlasové výzvy málo účinkovaly. Mláčen se trochu
zdržovalo nedostatkem elektrického proudu, neboť
všecky mlátičky v obci nebylo možné zároveň
zářobit.

Dne 9. VIII. se vyjámilo a oteplilo a v několi-
ka následujících pěti dnech, do neděle 13. VIII.
se skoro všechno zbyvajících obilí svezlo. Poslední
dny znovu komise už příliš nezasahovala.

Za práci se potřebným pracovním vyplá-
cely zatím zálohy. Vyučtování práci podle zápisů
vedoucích (kdo pracoval a komu pracoval) bylo
zdlouhavé a ploché (mnozí opouštěli svou skupi-
nu a šli do jiného úseku na svá pole), a když

se zemědělcům oznamovalo (to už na podzim) úhrnou částicí, kolik mají platit, chtěli podrobnější účet. Účty za práci se byly znovu vypočítány, a k vůli zjednodušení se vzal za základ hlavně osevní plán a podle jeho plochy se účtovalo za řádkování, po př. svěžení a mletí. Od toho se zemědělci odečítala jeho práce. (Vypočet postavil Ed. Jedlička ml.)

Výsledky se oznámily koncem listopadu a platící skládali peníze v záložně. Objevila se sice řada nerovností, už z toho důvodu, že skutečný stav v osevu obilí nesouhlasil s původním plánem, a lidé se odvolávali. M. N. V. chtěje záležitost přehlednět usnesl se 30. XII. 1950, že odvolání neuznává. Několika zjevným omylům ovšem bylo nutné vyhovět. Někteří, kteří se cítili poškozeni, neplatili. Ale když chtěli zabít, zjistili, že jejich zádoř o zabíjení se dlouho nevyřizuje.

Z vybraných peněz se v provincii nebo i po vánočních vyplácelo zemědělcům za vykonanou práci, za mletí a ostatní. — Platilo se za 1 hod. práce na poli 13 Kčs; za pořadí a svázání 1 ha se účtovalo 1000 Kčs, a i s vymláčením 1800 Kčs.

Rozpočet mluvil o nové nákladě na 1990 Kč za 1 ha.

V celku možno říci, že společné práce se nepodařily podle úmyslu organizátorů a společnému

Vyničto-

vám

z nových

práci

obdělávání získaly málo úspěchů. — Také předseda MNV konstatoval nedostatky ve zřetových pracích (schůze 12. VIII.), a při hodnocení zmi na schůzi u Horáků 10. IX. uznáno, že nedopadly jako měly, a že nejvíce zklamali nejdrobnější zemědělci. —

Plán

společ-
ného

osevu

Zemědělská komise navrhla dne 27. VIII. společný osiv pozemků od Biskupic a to jařina-
mi v p. 1951. Dne 20. září byla ^{schůzka} zemědělci, ma-
jitelů těchto pozemků, u kříže od Biskupic, a
porada o společném osivu těchto trati. Účast
nepatrná - nebylo zájmu. Společný osiv jařin
na jaro 1951 byl pak rozhlaseem vyhlášen.
Majitelé, pokud měli samy rozváženo pětí osi-
mů, po nějakém váhání tak většinou učinili. —

Pro podzimní práce zemědělské p. 1950 ze-
mědělská komise sice plán sestavila, ale nikoliv
pro společné obdělávání. Každý se staral o své. —

Škola
střední

Střední škola měla po prázdninách 4 tří-
dy a 131 žáků (59 chlapců, 72 děvčata). Přespol-
ní žáci jezdili do školy autobusem a příjížděli
po půl osmé (linka Hor. Stěpánov - Jevíčko a Lu-
bišov - Jevíčko) a vraceli se kolem půl čtvrté
(linka Hor. Trčbová - Jaroměřice - Lubířov a Jeví-
čko - Hor. Stěpánov.) Z Úsobru bylo 33 žáků, z

Nového Dvora 7 a ze Lubířova 16 žáků.

Po prázdninách odešli z učitelského sboru Bohumír Uličný a Jiříčka Vachová, nově nastoupila prof. Anna Krajíčková, rodem z Jaroměřic, předtím na gymnasiu v Jevíčku.

Nad školou mají patronát škelné kute v Úsobrně už od r. 1949. Žáci střední školy účastní se kulturním programem při různých projevech a slavnostech v závodě v Úsobrně, a závod se odměňuje škole nebo žáky různými pozornostmi rázu hospodářského.

Patronát

V r. 1950 žáci odvedli do sběru:

2928 kg	papíru	526 kg	šipků
991 kg	textilií	550 "	žaludů
3000 "	skla	63 "	lipových semen
242 "	léčivých bylin	2000	lahví
130 "	makovic	950	skleniček

Sběr

Na jaře sázeli žáci 4 stní lesní stromky u Mexihoří.

Ve školním spoření (1949-1950) uložili žáci téměř 20.000 Kč a v okresní soutěži získali III. cenu (odměnu 500 Kč).

Spoření

Od 1. XI. žáci přespívají se samoty a zaměstnaných matek objedvají ve škole. Kuchyně a jídelna je v bývalém bytě kostelního. Žáci

Škola

plati' za obědy 5 Kč, 3 Kč nebo nic podle sociálních poměrů. Na zařízení dalo ministerstvo sociální péče 110.000 Kč. (Kuchařka M. Grulichová).

kuchyně

✶ V listopadu zakoupila škola promítací přístroj.

Sdružení

rodičů

Při škole je sdružení rodičů a přátel školy, jehož předsedou byl Albert Kříkl; pomáhalo při stravování (matky v kuchyni).

Pionýři

Stosedmá pionýrská skupina založena byla v dubnu 1950 a při vzniku měla 43 členy. Dle dne 21. I. 1951 složil 41 člen. —

Národní

škola

Národní škola měla po prázdninách 5 tříd, do kterých chodilo 68 chlapců a 54 děvčata. Od prázdnin nově nastoupil učitel Lubomír Kadravský.

Žáci přinesli do sběru 1845 kg hadru a papíru, 330 kg řaludu, 135 kg šípku, 6 kg lipových semen, 28½ kg léčivých bylin.

Školka měla zapráno přes 60 dětí, návštěva okrouhle 70%. Od 1. března byl ve škole celodenní provoz bez polední přestávky. Vařilo se v bývalé kuchyni v zámku a dětem se podával oběd a 2 račiny až do 30. IX., pak přestaly obědy (z finančních důvodů), ale ostatní péče (opánek a račiny) poskyto-

Školka

vána do 30. XI. Později byl provoz normální.

Ve škole byly zaměstnány 2 učitelky, 1 školnice, 1 kucharka a pěstounka (do 30. IX.).

Počátek školního roku byl zahájen ohraň-
leji než jindy. Na školách byly prapory. Před 8.
hodinou obecní rozhlas hrál zákuť do pocho-
du při první cestě do školy. —

Obecní knihovna měla koncem roku
1033 svazků beletrie, 44 svazky politické, 10 země-
dělských, 152 jiné odborné, 338 pro mládež, celkem
1577 svazků. Přibyly 53 svazky koupi a 29 darem.
Čtenářů bylo 125, vypůjček 2186. Na přispěv-
cích čtenářů vybráno 1093 Kč, přispěvků obce
činil 3.000 Kč, přispěvků MTO knihy v ceně 810 Kč.

Knihovna

Dne 17. XII. byla výstava knih ve střední
škole a 19. a 20. XII. v pále hostince č. 31. —

V Jevíčku na gymnasiu maturovali z
Jaroměřic: Antonín Rovner a Luboš Rovner z č. 39,
Miloslava Římská z č. 49 a Milan Vávra z č. 126;
na gymnasiu v Mor. Třebové maturoval
Drobníčků z č.

Studenti

Věrovu skončila studia architektury na brněn-
ské technice Ing. Miloslava Mackerlova č. 45.

Místnost
pro
kultur-
ní
účely,
úprava,

Spolek divadelních vohotníků a MOR
urč. r. 1949 žádali místní nář. výbor o svolení, aby
v hospodářských budovách u zámku moh zředit
sál pro kulturní účely. MOR dostala dar 30.000
Kč na vybavení jeviště; dar musel být do konce
r. 1949 vyúčtován. Dále žádal spolek o po-
skytnutí materiálu, zbylého po opravě zámku.
MNV ve schůzi 26. listopadu 1949 žádosti vyho-
věl. S úpravou se počalo 1. prosince 1949 (lou-
račka a odvoz hlíny) a práce pokračovala i
v zimě, takže na jaře mohli začít sedníci. V
červnu byl zhozen krov (hlavně k vili varho-
vým trámům; bylo to proti přírodním úmys-
lům) a vhodného dřeva se užilo na nový (tro-
chu menšího rozponu) a budova se nově zakry-
la. Do podkrovní bylo nejdůležitější hotové, t.
j. sál a jeviště s přilehlými místnostmi, takže
29. X. mohl být kulturní dům odevzdán veřejnosti.

stejně

Tenkrát odpoledne přívod s hudbou odesl
od MNV, kde se účastníci shromáždili. Přívod
zastavil u pomníku padlých, kam Sokol položil
věnec. Na nádvoří u zámku přivítal všech-
ny předseda MNV. Pak promluvil předseda O
VV Zemánek, (kultura má nym přispět k so-
cialisaci vesnice) a referentka pro školství Bro-

milava Macková (vztah kultury a míru). Následovaly ještě krátké projevy předsedu KSC, místní jednoty Sokol (uč. Vlček), strom havičů (J. Charvát), Svazu mládeže a spolku divadelních ochotníků (uč. Hartl). Pak předseda MNT přestříhl pásku ve vchodu, obecenstvo vešlo dovnitř a následoval program severomoravských učitelů. —

Spolek div. ochotníků žádal o pronájem upravených místností, a MNT uzavřel s ním smlouvu a celou budovu dal mu do užívání bezplatně. (Stalo se tak na schůzi MNT 12. VIII., 30. IX. a 11. XI.)

Jevíště má rozměr 9 x 6,5 m, výšku 6,5 m; v sále je místo pro 306 sedadel. Dosud chybí vedlejší místnosti u páhu. — Na úpravu domu si spolek vyžádal návrh od Ing. E. Mil. Mackerlové z Jaroměřic a Ing. Vl. Fojtíka, technického inspektora divadel z Brna, ale nakonec upravit budovu v podstatě podle svého. — KSC vyžala své členy, aby na úpravě odpracovali nějakou dobu. Výsledek nebyl takový, jak se očekávalo. Předseda MNT uvedl na schůzi 8. VII., že výzva zklamala.

Během roku byla v obci následující divadla, oslavy, benácky a pod.:

23. ledna akademie k výročí smrti V. J. Lenina (účast 120 osob)

provoz

v upravených
místnostech

5. února beseda s mládeží (pořádala osvětová akademie - účast 30 osob);

7. března v kině vzpomínka na 100. výročí narozenin T. G. Masaryka (osvět. akademie - 180 osob);

2. dubna mírová beseda (dorst čs. červ. kříže - návštěva několik osob);

Divadla,

Na bílou sobotu v 12. hod. po havičské přímě k obecního rozhlasu mírový projev českoslov. svazu mládeže;

7. května oslava dne vítězství (osvět. akad. - 220 os.); nejprve byl projev uč. Vlčka, (politický vývoj od konce války,) pak koncert Hýčkovy kvarteta z Brna. Před každým číslem pořadu bylo úvodní slovo na vysvětlenou ke skladbě;

20. a 21. května divad. představení V. Vanátko:

oslav

Chlapci z Rybářské uličky (dramatický kroužek střední školy);

30. června veřejný projev u Horačků (M. A. V. N. F. - 80 osob);

a pod.

2. července u Horačků vystoupení dvou souborů mládeže, z Prahy a z Mostu, které se vracely z Brna se soutěže trojivosti mládeže;

29. října odpoledne otevření kulturního domu a koncert severomoravských učitelů (450 osob);

29. října večer a 30. října divadlo: Mil. Stehlík: Mordová rokle;

5. listopadu oslava výročí říjnové revoluce v kult. domě. Proslav uč. Hartla, pak program mládeže, recitace, zpěv. (osvě. akad. - 280 osob);
21. prosince v kině vzpomínka na narozeniny J. V. Stalina (střední škola - 120 osob);
25. a 26. prosince divadlo: J. K. Tyl: Paní Marjánka, matka pluku. (Hlavní role údajně uč. Hartla). —

Dne 3. ledna zahájila vyučování osvětová akademie ve večerním kurse, který trval až do dubna. 3 hodiny týdně vyučovali všeobecně vzdělávacím předmětům K. Hartl, K. Vystavěl, Josef Vlček a Jan Pospíšil z Uhřic.

Kursy

8. února skončil kurs pětí loutek a ozdobných předmětů. Vedla Alena Hrbáčková z Uhřic. Celkem 12 hodin, 13 posluchačů. Zakončeno výstavkou ve střední škole (návštěva 250 osob).

5. března skončil kurs praktického div. líčení pro ochotníky. Pořádala osvě. akademie, 12 hodin, 13 účastníků. Vedl K. Hartl.

Lidový kurs ruštiny, zahájený na podzim 1949, skončil 4 dne 26. ledna 1950. Celkem 24 hod., 15 posluchačů. Vyučoval K. Hartl.

Ruština

Při reorganizaci státní péče osvětové byla osvětová akademie změněna na úřední osvě-

Obec
beseda
tovou besedu a přideleny jí obce Lubňov, Uho-
brno, Uhřice, Jaroměřice. Později Uhřice přičle-
něny do Jevíčka. Ředitelem UOB. je uč. K. Haršl,
tajemníkem uč. Vystavěl. (Zapsáno klamě dle uda-
ní uč. Hartla).

25. února byly na veřejných budovách a
zčásti na soukromých prapory a jiná vy-
zdoba.

1. máj
Dne 23. IV. chodily dvojice, kvát na prv-
ní máj. 1. května od 6. hod. hrál obecní roz-
hlas. Před 8. hod. účastníci (SČM, školy, hasiči,
Sokol) v průvodu s hudbou odešli do Jevíčka, kde
byla vlastní oslava. Večer taneční zábava.

30. dubna byla schůze u Horáku - o ato-
mové energii a postavení emigrantů v Německu.

2. září, v sobotu odpoledne, proběhla ob-
cí štafeta a kon. Třebové k lišenská slavnosti. 3. IX.
jelo do Lišně přes 50 občanů.

7. X. byla oslava armády u Horáku. —

Sbirky

Během roku bylo celkem 16 taneč. zábav.

Dne 27. srpna byla sbírka na kulturní
dům. Vynesla 28.650 Kč, a někteří dali pár desek
nebo dřevo. — Sbirka na kulturní obec 22. října
dala 66 g bramborů a 4.000 Kč v hotovosti.

Počátkem dubna položil se chodník v ulici na čtvertníčkách, takže tato ulice byla dokončena. —

Na podzim položili se betonové trouby do dosavadní hluboké příkopu podél cesty na račany (od č. 18 k č. 122), takže cesta se mohla rozšířit.

Na podzim, v listopadu a prosinci, upravovalo se I. poschodí v zámku: nové dveře, parкетové podlahy, adaptace a úprava nové obřadní síně (severozápadní roh zámku) a úprava na chodbě. Dále bylo nutno obnovit dřevěný arkýř na jižním průčelí. Byl už křivý. Kyní i při dřívějších opravách bylo zřejmé, že arkýř a místnost pod ním v přízemí byly k dřívější budově zámku později přistavěny. — Náklad úprav, 300.000 Kč, zaplatilo min. školství prostřednictvím K.N.V.

Na jaře se skoumala možnost stavby přehrady „v brodě“, poblíž vrchního mlýna, mostku přes Úsobenku a právě postavené překážky na Úsobence. Místo o rybníku jednalo se pak o přehradě. Sondovala se půda v údolí i na pravém břehu potoka a na levém břehu až k lesu Hájí. Přehrada byla původně projektována v úzkém údolí nad Úsobnem a už před válkou byl projekt vodopádně projednán. Na rok 1950 bylo na přehradu v rozpočtu nečíslena

úpravy
obce

opravy

zámku

Přehra-
da

výzkum

půdy

milionů. Z důvodů, které tu nejsou ruční, se počalo uvažovat o přeložení přehrady do Jaroměřic. Při její výšce 20 m (a o té se jednalo), byla by už zatopena část osady Nový Dvůr, což u dotyčných majitelů domů budilo znepokojení. — Uvažovalo se posunout hráz níž po toku, což by zas vedlo k částečnému zatopení Jaroměřic, čtvrti „u pily“, a k obtížím v převozu komunikací přes hráz. Ještě počátkem padesátých se soudovalo, a to až k „píle“ a k úvozu „ve xlibku“. —

Počet

a

chov

domu.

zvířat

Podle sčítání 1. VII. 1950 bylo v obci: 79 koní, 57 telat, 172 býčků a jalovic, 7 býků a volů, 265 krav, celkem 501 hovězího dobytka; 639 prasat, 26 ovců, 626 koz, 772 kuřata a 2767 ostatních ptáků, 366 housat a 109 starých hus, 118 káčat a 14 kačeců, 13 kroců.

Od 1. července jsou býci v bývalém dvoře. Ošetřuje je M. Valenta; chovatelská komise dává same krmení. — Na počátku roku byl hovězí dobytek silně nakažen. Přes léto se nákaza utlumila, na podzim se počala zas objevovat. Při silnějším výskytu nákazy bývalo zastaveno přikouštění krav.

Větší zemědělci (u nás 8-12 ha) mívali

dříve na práci stále služební. V r. 1950 už to byli jenom 3-4 zemědělci. Nebylo uchazečů o tuto práci a pracovní úřad takové síly do zemědělství nepřiděloval. Zemědělci nemohouce sami víc pozemků obdělávat (a také z jiných příčin) nesnažili se jako dřív hospodářství rozšiřovat. Byvalý "hlad po půdě" úplně zmizel. Půle se neprodávalo ani nekupovalo. Část pachtýřů postavila pole, jakmile docházel nájem. Majitelé, pokud sami nemohli na poli pracovat, dávali pozemky k dispozici nář. výboru. Jedním z prvních, kteří tak učinili, byl Fr. Kover c. 68. Nabídl pole (parc 833/1) obci už r. 1949. Na tomto poli MNV r. 1950 sám hospodářil.

Pracovní

poměry

v země-
dělství

Dr. J. Zeman, který měl propachtovanou honitbu, odstoupil ji od března 1950 na zbytek období (do konce 1951) myslivecké společnosti. ~ Od r. 1945 vyskytuje se v býv. panských lesích stádo muflonů.

Honitba

Počátkem září byl v "jednotě" n. p. Synka (c. d. 8) volný salám po 80 a 110 Kč. Měl značný odbyt, ale prodej netrval dlouho. Jinak volné maso bylo k dostání v Jevíčku, rovněž boty. Nejbližší prodej volných textilií byl v Mor. Třebové nebo v Boskoviciích.

Volné
zboží

Ubývání samostatných živnostníků pokračovalo. Živnosti se vzdali nebo ji dali do klidu:

Živnost-
níci

V. Vojtěchovský, pekař č. 71, Jos. Vágnér, krejčí č. 91, Ferd. Mahler, krejčí v N. Dvoře, a to od 1. ledna, Blazena Vašíčková, švadlena v Nov. Dvoře od 1. května, Karla Parolková, obchodnice mís. zbožím č. 23 od 1. července; Kar. Koutná, řeznice (vdova) od 1. VII. vstoupila do družstva „Jednoty“.

Změna

na

farmám

úřadě

Dne 21. dubna odešel z Jaroměřic farář P. Jiří Volný, a to do Prahy, kde byl správcem farního úřadu na Strahově. Během dalšího roku několikrát navštívil Jaroměřice.

Jeho nástupcem se stal P. Josef Gregor rodem z Květné u Uh. Brodu, dosud kaplan v Měst. Těnašce. Byl jmenován provizorem (dekret z 10. V. 1950), protože u státních úřadů byl formálně farářem dosud P. Volný.

Oprava: V posledních odstavcích má být správně: P. Jindřich Volný (místo Jiří) a P. Josef Gabriel (místo Gregor). (opravil kronikář.)

Hasiči

Gbor dobrovolných hasičů měl dne 18. června slavnost na paměť 75 let trvání hasičského spolku. Ráno byl budiček, dopoledne pohní mše u sochy sv. Cyrila a Metoděje, odpoledne cvičení a výlet v zahradě u č. 3. Gbor změnil název na „hasičská jednota“. Předsedou je Frant. Dostál.

Okrašlovací spolek nevykazoval velkou činnost. Po vyřvání ONV - bezpečnostního referátu - se na podzim valná hromada usnesla na rozpuštění spolku. Nevahně jíměním po zaplacení dluhů odevzdáno obci.

Spolek

Okrašlovací

Včelařský spolek měl koncem roku 60 členů s 504 včelstvy (v Jaroměřicích, Lubířově, Biskupicích, Nectavě a Kladkách), z toho v Jaroměřicích 26 včelařů a 230 včelstev. Na podzim náležal na spolek ONV, aby přestal tvrdit jako samostatný spolek a připojil se k některé masové organizaci (JSPZ). Po zprávě od krajské jednoty v Brně si spolek zachoval samostatnost, neboť ústředí včel. spolku, jednoty včelařů v Praze, je už sama přičleněna k jednotnému svazu zemědělců.

Včelaři

I jaroměřičtí se uplatňovali mezi úder-
níky. Jedním z prvních byl Rudolf Hrbata č.
154, zaměstnaný v šamotce ve V. Opatovicích. Za
své výkony dostal odměnu 10.000 Kč, byl si v
Brně pro cenu a promluvil do rozhlasu
(nahraáno v závodě v Opatovicích). A nebyl
sám

Úderníci